Európai Gazdasági és Szociális Bizottság vélemény – Tárgy: „Javaslat tanácsi határozatra a közösségi polgári védelmi mechanizmus kialakításáról (átdolgozás)”

COM(2006) 29 final – 2006/0009 (CNS)

(2006/C 195/10)

2005. március 7-én a Tanács úgy határozott, hogy az Európai Közösséget létrehozó szerződés 37. cikke alapján kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a fenti tárgyban.

A bizottsági munka előkészítésével megbízott „Mezőgazdaság, vidékfejlesztés és környezetvédelem” szekció véleményét 2006. április 26-án elfogadta. (Előadó: María Candelas SÁNCHEZ MIGUEL.)

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2006. május 17–18-án tartott 427. plenáris ülésén (a 2006. május 17-i ülésnapon) 144 szavazattal 1 ellenében, 1 tartózkodás mellett elfogadta az alábbi véleményt.

1. **Következtetések és ajánlások**

1.1 Az EGSZB egyetért a közösségi polgári védelmi mechanizmus [a továbbiakban: a mechanizmus] kialakításáról hozott tanácsi határozattal, és általánosságban úgy ítéli meg, hogy tekintetbe vették az említett mechanizmus fejlesztéséről szóló közlemény tárgyában 2005 novemberében kiadott véleményében ([1]) tett észrevételeket.

1.2 Ezenkívül fontosnak tartja hangsúlyozni, hogy az átdolgozási eljárás mint a közösségi jogalkotás egyszerűsítésének módszere megkönnyíti a polgári védelemért felelős tagállami hatóságok számára a mechanizmus megismerését és jobb alkalmazását, ezáltal használhatóbbá téve azt mind a természeti, mind az ember által okozott katasztrófák során.

1.3 A mechanizmus működésének javítása egyrészt alkalmazási körének bővítése, másrészt elsősorban eszköztárának növelése és javítása révén mind a Közösség területén, mind azon kívül megkönnyíti majd annak elindítását. Nagyon fontos, hogy a javaslat utal a mechanizmus működtetésének összehangolására az ENSZ, illetve az ENSZ humanitárius segítségnyújtást koordináló hivatalának tevékenységével. Mindazonáltal úgy véljük, hogy ezt a koordinációt ki kell terjeszteni a Vöröskeresztre és az érintett területeken működő NGO-kra, valamint a katasztrófák következményeinek enyhítésében fontos szerepet játszó önkéntesek tevékenységét is össze kell hangolni.

1.4 Ha azt akarjuk, hogy jól működjön a mechanizmus, mindenképp megfelelő költségvetési forrásokat kell hozzá rendelni, és ugyancsak fontos a tájékoztatás javítása, a szállító eszközök rendelkezésre állása, a szakértők képzésének támogatása stb. Ezt olyan alapvető jelentőségűnek érezzük, hogy szükségességére nyomatékosan felhívjuk a figyelmet. Arra is szükség van, hogy az Európai Bizottság e célra megfelelő forrásokkal rendelkezzen, és hogy követelje meg a tagállamoktól kötelezettségeik betartását annak érdekében, hogy a polgári védelem mint olyan betölthesse küldetését.

([1]) Az EGSZB véleménye: CESE 1491/2005, 2005. december 14. HL C 65., 2006.3.17., 41. o.

2. **Bevezetés**

2.1 A közösségi polgári védelmi mechanizmust 1981-ben hozták létre ([2]). Azóta a polgári védelmet támogató cselekvési programmal ([3]) együtt arra szolgált, hogy – az EU területén belül és azon kívül – megkönnyítse a polgári védelem mozgósítását és koordinálását. A működtetése során az elmúlt években összegyűlt tapasztalat bizonyította a mechanizmus továbbfejlesztésének szükségességét, annál is inkább, mert mind a Tanács, mind az Európai Parlament elismerte alkalmazásának fontosságát az EU-n belül és azon kívül bekövetkezett nagy katasztrófák következményeinek enyhítésében.

2.2 A mechanizmus továbbfejlesztése érdekében az Európai Bizottság közleményt ([4]) adott ki, amely számos előrelépést tartalmazott, elsősorban a következő területeken:

– a mechanizmus és a nemzeti polgári védelmi rendszerek, illetve a nemzetközi szervezetek, különösen az ENSZ tevékenységének jobb összehangolása;

– a bevetendő egységek jobb felkészítése, különös tekintettel olyan gyorsintézkedési modulok létezésére és olyan ügyeleti modulok létrehozására valamennyi tagországban, amelyek az EU-n belül és azon kívül egyaránt bevethetők;

– az igények elemzése és értékelése minden katasztrófa esetén, az Európai Megfigyelő és Információs Központ (MIC) eszközeire épülő korai előrejelző rendszer segítségével;

– a logisztikai bázis megerősítése.

([2]) 2001/792/EK, Euratom határozat.

([3]) Az 1999. december 9-i 1999/847/EK tanácsi határozat.

([4]) Az Európai Bizottság közleménye a Tanácsnak, az Európai Parlamentnek, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – A közösségi polgári védelmi mechanizmus fejlesztése, COM(2005) 137 final.

2.3 Az EGSZB erről a közleményről véleményt ([5]) adott ki, amelyben a fejlesztési javaslatot pozitívan értékelte, ám úgy ítélte meg, hogy bizonyos intézkedések az összegyűlt tapasztalatok fényében – különös tekintettel az Ázsiát a közelmúltban sújtó katasztrófa során történt segítségnyújtásra – módosíthatóak. Az Európai Bizottságnak a mechanizmus működésének javítása érdekében tett javaslatok – az idézett véleményben felállított sorrendet követve – a következő kérdések megvizsgálására irányultak:

– a CECIS rendszer megerősítése szatellitkapcsolatokra épülő struktúra létrehozásával, ami lehetővé tenné a katasztrófák jobb megismerését és következésképpen az eszközök és az emberek hatékonyabb bevetéséhez szükséges adatok összegyűjtését;

– a bevetési egységek képzése és idegennyelv-tanulásuk szükségessége; ugyancsak szükséges az EU által a katasztrófa helyszínére küldött segítők felismerhetőségét biztosító rendszer kialakítása;

– annak szükségessége, hogy legyenek olyan minimális beavatkozási eszközök, amelyeket a mechanizmus keretében koordinálnak, és amelyek felhasználása az ENSZ-szel egyeztetve történik; létre kell hozni egy napi 24 órában bevethető, központosított műszaki szervet, amely elégséges költségvetési támogatással rendelkezik ahhoz, hogy a lehető legjobb körülmények között tevékenykedjen;

– a mechanizmusnak saját költségvetési forrásokkal kell rendelkeznie, mind a kommunikáció, mind a közlekedés/szállítás terén.

3. **Megjegyzések a javaslatról**

3.1 A vizsgált tanácsi határozat, mely egy szövegben egyesíti a korábbi, 2001. október 23-i határozatot és az idézett közleményt, összhangban van a jogalkotás egyszerűsítésének az Európai Bizottság által elindított programjával. Az átdolgozás alkalmazott módszere elősegíti a jogalkotási eszköz alkalmazását, mind a tervezett mechanizmus keretében, mind a polgári védelemért felelős nemzeti hatóságok által. Ezenkívül jelentősen javította annak tartalmát, mind a közösségi polgári védelmi mechanizmus működése, mind a mechanizmus hatékony alkalmazását lehetővé tevő pénzügyi források terén.

3.2 Az EGSZB üdvözli a kezdeményezést, mivel az tisztázza az EU-n belül és azon kívül bekövetkező katasztrófák esetén történő segítségnyújtás összehangolásáért felelős közösségi szerv szerepét, különösen azáltal, hogy hatáskörét kiterjeszti egyrészt az ember által okozott katasztrófákra és a terrortámadásokra, másrészt pedig a véletlen tengeri szennyezésekre.

3.3 Számunkra azonban a javaslat legfontosabb eleme a mechanizmus továbbfejlesztésének bizonyos olyan aspektusaiban rejlik, amelyeket 2005-ben kiadott véleményünkben kértünk. Így ki kell emelni, hogy a 2. cikkbe bekerült a polgári védelmet segítő katonai eszközök és képességek rendelkezésre bocsátása, hiszen sok esetben ezek elengedhetetlenek a gyors és hatékony beavatkozáshoz. Egy másik kérésünket is tekintetbe vették, nevezetesen a szállítási eszközök, a logisztika és más segédeszközök közösségi szintű felhasználását célzó intézkedések kapcsán.

3.4 Ismét támogatásunkról biztosítjuk a beavatkozási modulok létrehozását, amelyek pénzügyi forrásait a tagállamoknak kell majd biztosítaniuk a mechanizmus keretében megvalósuló koordináció mellett, és amelyek állandó kapcsolatot tartanak a CECIS-szel oly módon, hogy egy korai előrejelző rendszer segítségével a megfelelő eszközök felhasználásával lehessen beavatkozni, beleértve a kiegészítő szállítóeszközöket is.

3.5 A szövegbe bekerült egy, a korábban idézett közleményben nem említett módosítás is, amely a közösségi területen kívüli beavatkozásokra vonatkozik. Ennek lényege, hogy a Tanács soros elnökségét betöltő tagállam feladata az érintett országgal való kapcsolatfelvétel, bár a CECIS rendelkezik majd a szükséges információval, és az Európai Bizottság nevezi ki a műveletek koordinációjáért felelős egység tagjait, végül pedig ez az egység összehangolja tevékenységét az ENSZ-szel. Megítélésünk szerint fontos, hogy a közösségi polgári védelmi mechanizmushoz az EU legmagasabb szintű képviseletét kapcsoljuk, ezért szükségesnek ítéljük az EU külpolitikáért felelős képviselőjének a beavatkozását. Mindazonáltal a végső javaslatban felvázolt rendszer nem tűnik maradéktalanul működőképesnek.

3.6 Fontos kiemelni az új 10. cikket, amely megállapítja a közösségi mechanizmus és a nemzeti polgári védelmi szervek kiegészítő jellegét. A közösségi mechanizmus keretében lehetségessé válik a nemzeti szervek beavatkozásának támogatása a szállítóeszközök és a helyben bevethető modulok és egységek mozgósítása révén.

3.7 Végül a 13. cikk megállapítja az Európai Bizottság illetékességét minden, a vizsgált határozatban foglalt intézkedés végrehajtása kapcsán, így különösen ami a beavatkozásra, a CECIS rendszerre, a szakértői csapatokra, azok képzésére és bármilyen más kiegészítő támogatásra szánt forrás biztosítását illeti. Az EGSZB egyetért azzal, hogy el kell ismerni a megfelelő eszközök rendelkezésre bocsátásának elvét, de megítélése szerint ezeket számszerűsíteni kellene annak érdekében, hogy a fellépés minden, a javaslatban előirányzott területen lehetségessé váljon.

Brüsszel, 2006. május 17.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Anne-Marie SIGMUND

([5]) Lásd az 1. lábjegyzetet.